To może być demencja

Data aktualizacji
2024-05-27

Demencja, czyli zespół otępienny, to termin, pod którym kryją się różne choroby mózgu z jedną wspólną cechą – utratą funkcji poznawczych. Dotyka głównie osoby po 65. roku życia. Występuje częściej u kobiet niż u mężczyzn.

Jak rozpoznać pierwsze objawy

Kiedy u chorego pojawia się demencja, możesz zauważyć m.in.:

- trudności w zapamiętywaniu niedawnych zdarzeń
- zadawanie tych samych pytań w krótkich odstępach czasu
- problem z dobieraniem właściwych słów
- odkładanie przedmiotów w nietypowe miejsca
- trudności z koncentracją i podejmowaniem prostych decyzji
- trudności z ustaleniem bieżącej daty
- gubienie się, dezorientacja w miejscu i czasie
- trudności w liczeniu, np. przy płaceniu za zakupy
- nagłe zmiany nastrojów.

Takie objawy powinny Cię zaniepokoić i skłonić do konsultacji lekarskiej. Warto udać się z chorym do jego lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, który – jeśli zajdzie taka potrzeba – pokieruje do dalszej diagnostyki.

Rodzaje demencji

Do demencji może prowadzić wiele różnych schorzeń. Najczęstsze rodzaje otępienia to:

- choroba Alzheimera – 50–60 proc. przypadków
- demencja naczyniowa – 20–30 proc. przypadków
- otępienie z ciałami Lewy’ego – 10–25 proc. przypadków
- otępienie czołowo-skroniowe – 10–15 proc. przypadków.

Choroba Alzheimera

Dokładna przyczyna choroby Alzheimera nie jest w pełni znana. Uważa się, że jest spowodowana nieprawidłowym gromadzeniem się białek w komórkach mózgowych i wokół nich. Jedno z białek nazywa się amyloidem i jego złogi tworzą blaszki wokół komórek mózgowych. Drugie białko nazywa się tau i jego złogi tworzą sploty w komórkach mózgowych. W efekcie ich działania zmniejsza się liczba przekaźników chemicznych (zwanych neuroprzekaźnikami) zaangażowanych w wysyłanie wiadomości lub sygnałów między komórkami mózgowymi. Poziom jednego neuroprzekaźnika, acetylocholiny, jest szczególnie niski w mózgach osób z chorobą Alzheimera.

Pierwszymi objawami choroby mogą być raczej problemy ze wzrokiem lub mową niż z pamięcią.

Demencja naczyniowa

Otępienie naczyniowe wywołują uszkodzenia naczyń krwionośnych w mózgu. Uszkodzone naczynia nie dostarczają do komórek mózgowych odpowiedniej ilości krwi z tlenem i składnikami odżywczymi. Źródłem tych uszkodzeń może być udar.

Objawy demencji mogą wystąpić bezpośrednio po udarze lub nasilać się z czasem, w miarę pogarszania się stanu naczyń krwionośnych.

Otępienie z ciałami Lewy'ego

Demencja z ciałami Lewy'ego to postępująca choroba, w której niekorzystnie zmienia się ośrodkowy układ nerwowy. Jest on niszczony przez ciała Lewy'ego – nieprawidłowe, patologiczne białka, które gromadzą się w mózgu.

Objawy charakterystyczne dla tej choroby to:

- drżenie kończyn
- problemy z przełykaniem
- upadki i halucynacje wzrokowe
- koszmary senne.

Otępienie czołowo-skroniowe

Demencja czołowo-skroniowa jest wywołana zmianami w płatach skroniowych i czołowych mózgu.

Uszkodzenia w obrębie płatów czołowych objawiają się:

- zmianą w zachowaniu i osobowości
- trudnościami w podejmowaniu decyzji
- wulgarnym, obscenicznym, agresywnym zachowaniem w sytuacjach społecznych.

Uszkodzenia w części skroniowej mózgu powodują problemy z mówieniem, doborem słów, rozumieniem.

Gdzie udać się z pierwszymi objawami

Diagnostyka demencji najczęściej zaczyna się w gabinecie lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Lekarz:

- analizuje stan zdrowia pacjenta
- jeśli zajdzie taka potrzeba, wydaje skierowanie do specjalisty (neurologa lub psychiatry) albo do szpitala.

Pacjent może także zacząć diagnostykę bezpośrednio u lekarza psychiatry, do którego nie potrzebuje skierowania.

Publikacje dotyczące zdrowia seniorów

Opieka nad chorym na alzheimera

Przewodnik dla opiekunów osób niesamodzielnych

Magazyn *„Ze Zdrowiem”*

Posłuchaj także

Przeczytaj także

Artykuł o alzheimerze

Artykuł z informacjami, jak zadbać o zdrowie seniora